

Sygn. akt IV Ca 100/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wanda Dumanowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 29 lutego 2016 r., w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. J.

przeciwko M. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 9 listopada 2015 r., sygn. akt I C 2270/14

1- zmienia zaskarżony wyrok i powództwo oddala;

2- zasądza od powoda D. J. na rzecz pozwanej M. M. kwotę (...) (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

Sygn. akt IV Ca 100/16

UZASADNIENIE

Rozpoznając złożoną przez pozwaną M. M. apelację od wydanego w sprawie o sygn. akt I C 2270/14, a uwzględniającego w całości powództwo D. J. wyroku z dnia 9.11.2015r., przy uwzględnieniu treści art. 505¹³ § 2 kpc, **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja okazała się zasadna.

W pierwszej kolejności na uwadze mieć należało, że w postępowaniu uproszczonym apelacja może być oparta wyłącznie na dwóch zarzutach: 1) naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy, albo 2) naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 505⁹ § 11 kpc). Rolą Sądu Okręgowego było zatem ocenienie, czy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego rzeczywiście wydane zostało z naruszeniem prawa procesowego (tj. przepisów art. 505⁶ § 2 kpc w zw. z art. 278-291 kpc, art. 505⁶ § 3 kpc, art. 505⁷ kpc, art. 231 kpc, art. 233 § 1 kpc oraz przywołanego w apelacji art. 227 kpc) i to w sposób mający wpływ na wynik sprawy, a nadto zbadanie, czy Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia któregokolwiek z przepisów prawa materialnego, w tym wskazanych w treści apelacji art. 65 § 2 kc, art. 491 § 1 kc, art. 355 § 2 kc, dokonując przy tym ich błędnej wykładni lub niewłaściwie je stosując.

Zdaniem Sądu II-ej instancji doszło w niniejszej sprawie do naruszenia przepisów proceduralnych, tj. art. 233 § 1 kpc, jak i przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 2 kc, art. 355 § 2 kc i art. 491 § 1 kc. Nie doszło natomiast do zarzucanego w apelacji naruszenia przepisu art. 227 kpc.

Istotnie, rozpoznający niniejszą sprawę Sąd Rejonowy, dokonał błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a następnie dał jej wyraz w przedstawionych w uzasadnieniu wydanego orzeczenia wadliwych, bo nie wynikających z poczynionych ustaleń faktycznych, rozważaniach prawnych.

Zgodnie z treścią art. 233 § 1 kpc sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Jest to podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (patrz: orz. SN z 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, nie publ.). W orzeczeniu z 10 czerwca 1999 r. II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655, Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

W niniejszej sprawie zabrakło wymaganego przepisem art. 233 § 1 kpc wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd Rejonowy przede wszystkim niewłaściwie ocenił treść i skutki łączącej strony umowy z dnia 18.10.2013r. oraz, w jej kontekście, zeznania świadka T. Z. (1).

Odnosnie błędnej oceny treści umowy z dnia 18.10.2013r. Sąd Okręgowy wypowie się poniżej, w związku z analizą przepisu art. 65 § 2 kc, którego zarzut naruszenia pozwana podniosła. Z kolei co się tyczy zeznań świadka T. Z. (1), to zauważyć należało, że Sąd Rejonowy, wprawdzie formalnie je uwzględnił, jednak nie wywiódł na ich podstawie prawidłowych wniosków. Pominął bowiem, że wizyta tego świadka na nieruchomości powoda miała w rzeczywistości nie tyle na celu dokonanie wymiarów otworów drzwiowych, aby zgodnie z nimi dopasować do nich zamawiane przez powoda drzwi, lecz, by sprawdzić czy wybrane przez powoda drzwi zmieszczą się w istniejące otwory w budynku stanowiącym inwestycję powoda. Świadek T. Z. (1) co do celu swej wizyty na terenie inwestycji powoda był konsekwentny. Taką konsekwencją wykazała się też w omawianym zakresie strona pozwana. To natomiast powód stał na stanowisku, że T. Z. (1) pojawił się u niego na budowie po, aby dokonać konkretnych pomiarów, przy czym z zebranego w sprawie materiału dowodowego w żadnym razie nie wynika nawet, aby powód w ogóle był obecny przy tych pomiarach. Z kolei świadek Z. wyjaśnił, że w rozmowie z osobą przywołaną przez powoda, tłumaczył, jak należało przygotować otwór w związku z zakupem danego towaru. Nadto wskazywał na różnicę między wielkością drzwi oraz wielkością otworu drzwiowego, a wobec zgłoszonych w tym zakresie wątpliwości odwołał się do decyzji inwestora (vide: zeznania świadka T. Z. – k. 138-141).

Zatem uznać należało, że Sąd I - instancji popadł w sprzeczność przy ocenie tego dowodu.

Zasadnie zgłoszony został również zarzut naruszenia przepisu art. 65 § 2 kc. Stanowi on, że W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Zważywszy należało, że Sąd I-ej instancji niesłusznie, pomijając treść zawartej przez strony w dniu 18.10.2013r. umowy, nadał prymat „zgodnemu zamiarowi stron i celowi umowy”, niewłaściwie przy tym interpretując te cechy umowy. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw do przyjmowania, aby strony umówiły się co do przedmiotu innego, aniżeli o cechach określonych w treści umowy, jak i do wywodzenia innych, aniżeli z niej wynikających, obowiązków strony pozwanej, w szczególności obowiązku pozwanej dostarczenia drzwi pasujących do przygotowanych przez powoda w murze otworów, nadto w taki sposób, by zachowana została na równi linia drzwi i linia okien.

Na uwadze mieć należało, że strony, wbrew zapatrywaniom powoda, umówiły się jednak co do konkretnych drzwi. Z umowy nie wynika w żadnym razie, aby chodziło o drzwi niestandardowe, nie zostało też określone, że otwory drzwiowe w budynku wznoszonym przez powoda mają niestandardowe wymiary. Brak dowodu na to, aby powód uzgadniał z pozwaną zakup i dostarczenie mu drzwi niestandardowych.

Zdaniem Sądu Okręgowego dobór drzwi i ich rozmiaru był decyzją powoda, który nie okazał pozwanej projektu architektonicznego, w którym wskazane były wymiary otworów drzwiowych i linia osadzenia okien i drzwi. W umowie nie zawarto też uzgodnień co do tego, że pozwana (czy jej pracownik) ma obowiązek ustalić, na budowie powoda, jakie wymiary mają mieć nabywane przez powoda drzwi. Powód zamówił drzwi o określonych parametrach, w tym wymiarach. To powód miał dostosować otwory okienne do zamówionych przez siebie drzwi, a nie pozwana – zamówionych drzwi do zastanych na budowie budynku jednorodzinne powoda otworów drzwiowych.

To na powodzie, z mocy art. 6 kc, ciążył obowiązek wykazania faktów, z których wywodzi skutki prawne i na których opiera swoje roszczenie. Jak z powyższego wynika powód nie dowiódł, że zamówił u pozwanej inne niż standardowe drzwi, nadto, że informował pozwaną w ogóle o tym, że potrzebuje drzwi, które po montażu pozostawałyby w jednej linii z oknami. Podkreślić przy tym należy, iż powód nie był konsekwentny w swoich twierdzeniach. Raz wyjaśniał, że zastrzegł pozwanej, że linia drzwi ma być na tej samej wysokości, co linia okien”, przy czym „nie wiedział, czy dokonał tego w momencie umowy” (vide: zeznania powoda – k. 259), innym zaś razem, że „Nie był ten temat równej linii poruszany podczas negocjacji ani podczas podpisywania umowy, tylko podczas dokonywania obmiarów przez pana Z.” (ibidem - k. 260).

W tej sytuacji zasadnym był również zarzut naruszenia przepisu art. 355 § 2 kc. W ocenie Sądu II-ej instancji nie sposób było na kanwie okoliczności faktycznych niniejszej sprawy stawiać pozwanej skutecznie zarzut braku szczególnej staranności mającej przejawiać się w zaangażowaniu i dbałości o wykonanie zobowiązania. Sąd a quo w tym zakresie błędnie przyjął, pozwana miała obowiązek przewidywać, iż powód może potrzebować drzwi innych, niż zamówione. Zdaniem Sądu Okręgowego to powód w istocie nie zadbał należycie o swe własne interesy poprzez wyraźne wskazanie tego, jakie drzwi, tj. o jakich wymiarach, właściwościach i dla zaspokojenia jakich potrzeb estetycznych, chce nabyć. Zgodzić należało się z poglądem zaprezentowanym na rozprawie w dniu 14.01.2015r. przez pełnomocnika pozwanej, że pozwana „sugerowałaby wymianę zamówionych drzwi na inny model, jedynie w przypadku gdyby zamówione drzwi były większe od przygotowanego otworu, ponieważ w takim przypadku brak byłoby możliwości przeprowadzenia prac dostosowawczych” (k. 130).

Pozwana dostarczyła zatem drzwi zgodne z umową, takie, które mieściły się w otworach okiennych budynku powoda. Z treści umowy wynika dodatkowo, iż rzeczą powoda było dostosowanie otworów okiennych do dostarczonych mu drzwi, tj. wykonanie obróbki tych otworów. Zeznający w sprawie świadkowie i sam powód, tego obowiązku powoda nie zdołali skutecznie zakwestionować.

Dalej zważyć należało, że zastosowany przez Sąd Rejonowy przepis art. 491 § 1 kc w ogóle nie powinien być podstawą orzekania w niniejszej sprawie, ponieważ dotyczy on sytuacji, w których jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej. Pojęcie zwłoki dłużnika definiuje przepis art. 476 kc, w myśl którego Dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W niniejszej sprawie nie można mówić o tym, aby pozwana dopuściła się zwłoki w wykonaniu zobowiązania. Powód takich twierdzeń nie podnosił. Pozwana sprzedała i dostarczyła powodowi zamówione przez niego drzwi, zamontowała drzwi ogrodowe i zgłosiła gotowość do zamontowania drzwi od strony ulicy (vide: pismo pozwanej z dnia 11.01.2014r. – k. 25) w terminie określonym w umowie. To z przyczyn leżących po stronie powoda nie doszło do całościowego wykonania tego zobowiązania.

Ponadto na uwadze mieć należało, że powód wskazywał, że podstawą prawną jego żądania a i podstawą złożonego oświadczenia o odstąpieniu od umowy jest przepis art. 560 kc (k. 5, 24, 38). Wprawdzie powód zgodnie z zasadą

iura novit curia nie ma obowiązku przytoczenia podstawy prawnej dochodzonego roszczenia (por. wyrok SN z dnia 20.02.2008r., II CSK nr 449/07, Lex nr 442515), jednak, gdy to uczyni, Sąd rozpoznający sprawę musi okoliczność tę uwzględnić. Jak wynika bowiem z wyroku wydanego przez Sąd Najwyższy w dniu 27.10.1999r. w sprawie III CKN 407/98, (LEX nr 50697) wprawdzie kwalifikacja prawna dochodzonego roszczenia należy do sądu, ale nie można wykluczyć, że powołanie przez stronę określonej normy prawa materialnego jako mającej stanowić podstawę rozstrzygnięcia o tym roszczeniu wiąże sąd w tym sensie, że stanowi uzupełnienie okoliczności faktycznych określających żądania pozwu (art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 187 par. 1 k.p.c.). Ponadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wskazanie przez powoda przepisów prawa materialnego mających stanowić podstawę prawną orzeczenia, chociaż nie jest wymagane zgodnie z art. 187 § 1 kpc, to nie pozostaje bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy, gdyż pośrednio określa także okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu (vide: m. in. wyrok z dnia 23 lutego 1999 r., I CKN 252/98, OSNC 1999 nr 9, poz. 152; wyrok z dnia 27 października 1999 r. III CKN 407/98, LexPolonica nr 402137 oraz wyrok z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CK 305/02, LexPolonica nr 365240), zwłaszcza w sytuacji, gdy, jak w niniejszej sprawie, powód był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika.

W powyższym kontekście uznać należało, że powód wyraźnie sprecyzował podstawę dochodzonego przez siebie roszczenia. Tymczasem Sąd Rejonowy w ogóle nie odniósł się do tej podstawy zgłaszanego żądania.

Zdaniem Sądu Okręgowego przepis art. 560 kc nie stanowi dla powoda uprawnienia do odstąpienia przez niego od umowy zawartej z pozwaną. W sprawie nie zostało w ogóle wykazane, by drzwi sprzedane powodowi miały wady, a w szczególności aby był to towar sprzeczny z zawartą przez strony umową. O wadliwości zamówionej rzeczy nie świadczy podnoszona przez stronę powodową okoliczność, że drzwi są za niskie, a ich zamontowanie spowodowałoby, że nie zostałyby zachowana równa linia okien i drzwi wymagana projektem budowlanym, zgodnie z którym powód realizował swą inwestycję. W przedmiotowej sprawie nie doszło też do nienależytego wykonania umowy na skutek dostarczenia przez pozwaną drzwi, które nie pasowały rozmiarowo do otworów drzwiowych w nieruchomości powoda, ponieważ pozwana dostarczyła drzwi zamówione przez powoda i opisane w umowie.

Stwierdzić wobec tego należało, że w niniejszej sprawie brak było podstaw do odstąpienia przez powoda od umowy zawartej z pozwaną w dniu 18.10.2013r.

Za niezasadny uznać natomiast należało zarzut naruszenia przepisu art. 227 kpc, za pomocą którego pozwana zmierzała do przeforsowania w niniejszym postępowaniu swej idei o konieczności przeprowadzenia w nim dowodu z opinii biegłego, co tłumaczyła wielorako, m.in. poprzez wskazanie na potrzebę zweryfikowania poprawności wykonania przez nią umowy, a co sprowadzało się do woli udowodnienia, że drzwi dostarczone przez pozwaną odpowiadają postanowieniom umowy z dnia 18.10.2013r. Tymczasem przeprowadzenie tego wnioskowanego przez pozwaną dowodu było nie tylko zbędne, ale i niedopuszczalne. Zważyć należało, że w myśl art. 505⁶ § 2 kpc w postępowaniu uproszczonym przepisów art. 278-291 kpc nie stosuje się, Regulacja ta daje wyraz woli ustawodawcy zmodyfikowania postępowania dowodowego w postępowaniu uproszczonym zarówno pod względem zasad dowodzenia, jak i katalogu środków dowodowych. Został z niego bowiem wyłączony środek dowodowy w postaci opinii biegłych lub instytutu. Wprawdzie przepis art. 505⁷ kpc łagodzi wskazany wyżej rygor, albowiem przewiduje, że Jeżeli sąd uzna, że sprawa jest szczególnie zawiła lub jej rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, w dalszym ciągu rozpoznaje ją z pominięciem przepisów niniejszego działu, niemniej stwierdzić należało, że sytuacja taka nie zachodziła w rozpoznawanej niniejszym sprawie. Strona pozwana zdołała bowiem za pomocą pozostałych przeprowadzonych w sprawie dowodów przekonać do swych racji, w tym wykazać, że dostarczone przez nią powodowi drzwi były tymi, do sprzedaży, wydania i montażu których zobowiązała się względem powoda na mocy umowy z dnia 18.10.2013r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił (pkt. 1).

O kosztach postępowania za obie instancje Sąd Odwoławczy orzekł na podstawie art. 108 § 1 kpc, zgodnie z art. 98 § 1 kpc i art. 99 kpc oraz przy uwzględnieniu § 6 pkt 4 w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 490 ze zm.) – I instancja, oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.) – II instancja.